

Politični ogled.

voljen obče spoštovani tukajšnji župnik g. Raič Božidar in učitelj g. Ivan Kele. Istinito so ti Ptujčani kmete po krčmah lovili in jih hujskali, naj nikakor zgoraj omenjenih ne volijo. A tukajšnji kmetje, poštenjaki, se nikakor niso dali za par kupic vina pridobiti, nego so ravno navzlic najprej v odbor zvolili gosp. Božidara Raiča in pozneje g. Kelca Ivana, čeravno so dobro vedeli, da poslednji ima oditi, pa še je takrat imel pravico v naši občini voliti in tedaj tudi pravico voljen biti. To so vedeli prosti kmetje, a g. nadučitelj ni tega vedel, zato mu še je hotel zadnji hip vgreniti, in tožil ga je, za to, ka so ga drugi izvolili, okrajnej političnej oblasti, ktera pa je vse popolnem prezrla. Menda ima omenjeni gospod preveč novcev, ka bi bil lahko potroške nove volitve, če bi se mu to bilo posrečilo — plačal — ka li? Pa o žalost! o nesreča! Tukajšnji gospod nadučitelj ni dobil za odbornika niti jednega glasa, celo njegovi privrženci, ptujski kričači, so bili popolnem na-nj pozabili. Žalost je bila prevelika, moral je iti pit in pri tukajšnjem židovu nad toliko nesrečo in zgubo bridke šolze pretakati, kar sem še le danes zvedel. Iz vsega se itak lahko razvidi, koliko velja naš g. nadučitelj, razširjevatelj cesar Jožefovega svečenja, nemško kulturo pa celo nekterim na Hrvaško vsiljevaje. Bog mu vendar enkrat pamet razsveti! Star bi že bil skoraj dovolj.

Iz Ljutomera. (Društvo okrajne založnice) imelo je 14. t. m. glavno letno sejo, pri kateri se je pretresoval in odobril račun za leto 1882 in se opravile volitve v razne društvene zastope. Društvo je imelo na konci leta 1882—291 udov z 291 opravljenimi deleži, mej tekom opravljenega leta jih je 8 pristopilo, a 11 odpalo, na opravljenih deležih bilo je 683 fl. 4 kr. vplačano, a 671 fl. 31 kr. izplačano. V sled predloženega in potrjenega računa sprejelo se je leta 1882 v tekoči račun 72.893 fl. 40 kr., a izplačalo 64.706 fl. 89 $\frac{1}{2}$ kr., torej je preostal na konci leta blagajniški preostanek v gotovem 8186 fl. 50 $\frac{1}{2}$ kr. — Bilanca o društvenem premoženju kaže sledeče: I. Imetje: a) Gotovina 8186 fl. 50 $\frac{1}{2}$ kr.; b) Vrednost menjic 103.145 fl. 42 kr.; c) Vrednost inventara 300 fl. d) Dolžne in naprej plačane obresti 2108 fl.; 22 kr.; e) Vloga pri Ljutomerski hranilnici 4000 fl. Vkupaj 117.740 fl. 14 $\frac{1}{2}$ kr. — II. Dologi: a) Terjatve društvenikov 16.160 fl. 35 kr. b) Terjatve hranilničarjev 86.977 fl. 3 kr.; c) Terjatve štaj. hranilnice 6000 fl.; d) Terjatve rezervnega fonda 6391 fl. 43 $\frac{1}{2}$ kr.; e) Terjatve fonda za mogoče zgube 624 fl. 23 kr.; f) Vrednost inventara 300 fl. g) Naprej sprejete obresti 1287 fl. 10 kr. Vkupaj 117.740 fl. 14 $\frac{1}{2}$ kr.

Kukovec, Zemljič, Gomilšek,
načelnik. denarničar. preglednik.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Albreht ogleduje vojaštvo na Ogerskem, nadvojvoda Rainer pa v Dalmaciji. — Deželni zbor štajerski začel je v ponedeljek zborovati. Deželnemu glavarju Blagotinšku-Kaisersfeldu je poznati, da se je postaral. Jako zmedeno je govoril simotamo ter najavil, da je baron Mayr-Mellnhof za deželno hiralnico daroval svoj grad Erlau in 25.000 fl. Poslancem se je podalo več poročil, med temi tudi, da hoče trg Lemberg od Sladke gore in Prepola od sv. Marjete biti razpisana in da v Slatini čudno gospodari novi ravnatelj Geutebrück. Volitev radgonskega dr. Kotzbecka, ki je od 454 glasov dobil 109. in grofa Herbersteina, ki je v velikem posestvu od 167 glasov vlovil 67, se je potrdila. V nekoje odbore so bili tudi Slovenci izvoljeni: dr. Dominkuš v finančni, profesor Žolgar v naučni in v peticijski g. Šnidaršič, v kulturnem in občinskem odboru ni nobenega Slovenca. — Na Kranjskem je volilna praska; Ljubljana voli 2 poslanca in kot kandidata sta postavljena župan Graselli in dr. Mošej, liberalci, nemškutarji ne volijo ne na kmetih pa ne v mestih; samo v velikem posestvu še hočejo srečo poskusiti. — Slišati je, da minister Konrad odstopi, ter da na njegovo mesto pride grof Schönborn, nam štajerskim Slovencem bilo bi to jako povoljno. — V Istri napravijo Slovenci in Hrvati 5. junija v Brezovici velikansk tabor. — Na Tirolskem so pri volitvah zmagali konservativci, liberalci so zelo pobiti, ker takrat so s konservativci potegnili tudi Italijani južne Tirolske. — Ogerski državni zbor je odložen do oktobra. Morivei Majlatovi so umor obstali, namreč Sponga in Pitely, Berecz pa še zmiraj taji; reka Temes je mnogo jezov predrila in veliko povodenj naredila.

Vnanje države. Kronanje ruskega carja se je brez vsake nezgode sijajno završilo. Vladarji evropski so carju čestitali po telegrafu. — V turškega sultana dregajo posebno Angleži, naj Armencem v Aziji dovoli in pomore do večjih pravice nasproti mohamedanom, ker se je drugače punta bati. V Damasku je umrl 78letni Abd-el-Kader, glasovit emir arabski, kateri je nekda v Algijeru 12 let Francozom kljuboval, a na posled vjet pa izpuščen se preselil v Sirijo; on je bil pravicoljuben mož in je večkrat kristijane v Damasku branil zoper zdvijane mohamedance. — Italijanski škofje in duhovniki napravijo s številnimi verniki 20. septembra veliko procesijo v Rim; to je bil den, ob katerem so Pijemontezi pred 13 leti vdrli v Rim in papežu vzeli mesto. — Nemški general Moltke potuje sedaj na Francoskem, kar Francoze silno jezi, ker ga imajo le za ogleduha, ki hoče slabosti francoskih mej in trdnjav preiskati, Fran-

cozi so se zapleli z Anamskim cesarjem v Aziji v vojsko zavoljo dežele Tonking; v mesto Hanoi je peščica francoskih vojakov zaprta, komandant Reviere in 40 mož je uže mrtvih in sedaj preteče blizu mesec dnij preden iz Evrope dojde pomoči; tudi Kitajci žugajo Francozom, ker ne vidijo radi Tonkinga v francoskih rokah. Na otoku Madagaskar pa so Francozi srečno napali in vzeli mesto Majungo in imajo pot odprto v glavno mesto Tananariva. — Portugalski kralj je obiskal španskega ter snujeta nekakšno zvezo obeh kraljestev.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Slekovec)

(Dalje.)

III. Do XVII. stoletja. L. 1545 je bila taka vročina, da so se semtertje gozdi vžgali, v Ptuj pa je kuga davila. Sedem let poznej — l. 1552 se je morivka zopet oglasila v naši deželi, da bi si poiskala svoje žrtve. Pobrala jih je mnogo, posebno v Gradci. Da tudi slovenskim krajem ni prizanesla, se samo ob sebi razumeva. V Gornjem gradu so pokapali za kugo umrle nekaj časa okoli cerkve, pa ljubljanski škof Urban je to prepovedal. Pobožni so se ustavljali tej prepovedi in so se pritožili pri cesarji Ferdinandu I. Toda ta je dne 5. aprila l. 1555 potrdil škofovo prepoved. L. 1560 je imela Radgona od kuge trpeti, l. 1568 pa mesto Ptuj. Vkljub temu so pijanci ondi tako razsajali, da si mestna gosposka ni vedela pomagati in je moral grajski oskrbnik neporedneže strahovati. Zato so se Ptujčanov povsod bali, in mesto Ljubno na gornjem Štajerskem ni hotelo nobenega sprejeti, ki je s Ptujja prišel. Zelo hudo je bilo pri nas l. 1570.

Po slabih letih je nastopila strašna lakota na Koroškem in slov. Štajerskem. Ljudje so mleli brezovo skorjo, tropine in želod in pekli iz te zmesi kruh. Travo so jedli, kakor živina, in našli so se po cestah mrliči, katerim je še trava gledala iz ust.

Lakoti je sledila, kakor navadno — kuga. Najpred se je l. 1572 prikazala v Gradci; zato so deželni pooblaščeneci pribežali v Maribor, kar je zastradane prebivalce slov. Štajera zelo prestrašilo.

Nadvojvoda z vlado je bil nekaj časa v Judenburgu. Ko pa je kuga se tudi tje bila zatepla, je vlada proti jeseni pobegnila v Ptuj. Iz gornjega Štajera, kjer je več let hudo davila, prinesli so vinski kupci kugo tudi v naše kraje. Največ je pobrala v Radgoni in Jarenini. Prihodnje leto so jo imeli zopet v Gradci; v slov. Štajeru pa je celo prenehala — za več let. Že so menili ljudje, da kuge nikdar več

ne bo, kar se spomladi l. 1586 zopet oglesi. Sprvega je le malokoga napadla; ko je pa začela pripekati letna vročina, pokazala je morivka kuga zopet enkrat svojo grozno moč. Semtertje je izpraznila cele vesnice. Tudi v Mariboru in okolici jih je mnogo umrlo. Ker Wolf Wilhelm Herbersteinski ni dovolil, da bi pokopali mrliče pri sv. Miklavži na polji, morali so nje iz Cerkovea, Digoš in drugih vesnic voziti eno uro daleč na Hočko pokopališče. Pa nekteri vozniki so bili tako brezvestni, da so na samotnem potu mrliče slekli in gola trupla v jamo za cesto vrgli. Zato so vaščani prosili solnograškega nadškofa, da bi smeli v Brezji postaviti leseno kapelo in okoli nje pokapati mrliče, kar jim je bilo tudi dovoljeno.

Iz dravskega polja jih je mnogo bežalo k vinogradom prek Drave in žalibog so zatepli tudi tje kugo, ki je strašno morila. Redka je bila hiša, ki bi v tednu ne imela mrliča. Semtertje je pomrlo toliko ljudi, da je pogrebniško zmanjkalo in so mrliči ostali nepokopani. Grozen smrad je puhtel iz gujilnih trupel, ki so jih psi trgali in koščeke okoli vlačili.

Tako žalostno se je končalo šestnajsto stoletje. O ko bi se ž njim bila končala tudi dolgoletna doba britkosti za naše kraje! Pa nikar; — ona je trajala še dalje in je dosegla svoj vrhunec še le v sedemnajstem stoletju.

(Dalje sledi.)

Smešnica 22. Hlapec pokliče pastirja in mu da prazno kupico, rekoč: idi in prinesi liter vina. Pastir reče: dajte mi še denarjev. Hlapec odvrne: za denarje bi lahko vsak bedak vina prinesel. Pastir odide, se pa kmalu vrne s prazno kupico rekoč: nate, napijete se zdaj: Hlapec: kako bi se iz prazne kupice napil. Pastir: iz polne se lahko vsak bedak napije, napijete se vi iz prazne! „Vertec“.

Razne stvari.

(„Slov. Gospodarja“) štev. 21. bila je konfiscirana zaradi dopisa iz Maribora, zadevajočega slovensčino pri mariborskeji sodniji.

(„Konfiscirana“) bila je 43. številka „Südsteirische Post“ zavoljo dopisa „Vom Draufeld“ o „preganjanji narodnih učiteljev“.

(Za izvolitev deputacije) k cesarju vabi poseben odbor narodnjakov Sevnških vse župane s svetovalci vred občin v okrajih Kozjanskem, Brežiškem in Sevnškem k shodu na Blanco v nedeljo 3. junija t. l. ob treh popoldne. Deputacija bode se cesarju šla predstavljat v Zidani most.

(G. učitelj J. Trobej) v Slov. Gradci nam dne 28. t. m. piše, da ni resnično, da bi se on kedaj bil pisal Trobey, dalje da na hiši njegovega stanovanja ni vihrala velikonemška